

Μέσα απ' τα μάτια σου

THE BIKYZ BABBA*

Κάθε φορά που ένας γέρος πεθαίνει είναι σαν να καίγεται μια βιβλιοθήκη

Amadou Hampâté Bâ

«Μπροστά στο αβέβαιο μέλλον, σήμε-
ρα μοιάζουμε με τους μακρινούς
προγόνους μας που φοβούνταν μήπως δεν
ξαναδούν τον ήλιο. Η απάντηση σ' αυτόν
τον φόβο που κάποιες φορές μάς ταρακου-
νάει βρίσκεται στα παραμύθια και στην απέ-
ραντη σοφία τους. Μονάχα αυτά γνωρίζουν
να μεταμορφώνουν τις απειλές σε θαύμα-
τα. Όμως θα πρέπει και να γ' ακούμε. «Κάνε
όπως κι εγώ» λένε αυτά τα απλά αφηγήματα.
«Μην είσαι τίποτε άλλο πέρα από μια συνεί-
δηση σε εγρήγορση, ικανή να αδράξει ό,τι
μπορεί να τη θρέψει». Η Χαλιμά εμπνεύ-
στηκε και είπε παραμύθια για να κρατήσει
τον θάνατο σε απόσταση. Κι η ζωή πήρε τα
πάνω της. Έτσι τα παραμύθια πέρασαν ανά-
μεσα από πανούκλες, πολέμους, επαναστά-
σεις. Από σελίδα σε σελίδα, ο Ανρί Γκουγκό
και τα ρωτά κι αυτά του απαντούν: «Μιμήσου με
και θα επιβιώσεις. Μην φοβάσαι τις αδιάκο-
πες μεταμορφώσεις.»

Αυτά διαβάζουμε στο οπισθόφυλλο του βι-
βλίου του H. Gougaud «το γέλιο του βατρά-
χου» σε μετάφραση της Λ. Λαμπρέλλη (εκδ.
Πατάκης), σε μια περίοδο που το μέλλον
μοιάζει πιο αβέβαιο από πολλές άλλες πε-
ριόδους της ζωής μας. Ένας λάτρης της προ-
φορικής παράδοσης και των «εφτάψυχων»
παραμυθιών που επιβιώνουν στους αιώνες
αενώως μετασχηματιζόμενα, μας μιεί στο μα-
γικό τους κόσμο και μας προτείνει ένα ποι-
ητικό, δοκιμασμένο αντιδοτο στο φόβο. Σε
έναν κόσμο πολύβουο και αποσυνδεδεικό, το
παραμύθι βαραίνει όσο ένα μίλο απέναντι στο
λιμό: Στον κόσμο, καθόλου. Στη ζωή, για εκείνον
που το τρώει, μπορεί να είναι ένα θαύμα, η αγνή
μιας αναγέννησης.

Σαν ένα μικρό φυλλάρακι που ανθίζει μέ-
σα από το τοιμήντο, τα παραμύθια μας θυ-
μίζουν ότι η ζωή είναι παρούσα εδώ, τώρα,

Το γέλιο του βατράχου

μέσα μας, γύρω μας, έτοιμη να ωθήσει προς
τα πάνω την ενέργεια, να οδηγήσει στην και-
νούρια μέρα. Τα παραμύθια με τις άφρονες
εναλλακτικές διαδρομές και τη δύναμη που
εμπεριέχουν, αυτοί οι μικροί θησαυροί που
μας αποκαλύπτονται αν και όταν επιλέξουμε
να συνδεθούμε μαζί τους, να τα αφουγκρα-
στούμε και να σχετιοτούμε με τις κρυφές και
φανερές διαστάσεις τους, με ευγένεια και
στοργή. Εξάλλου, σύμφωνα με το συγγρα-
φέα, τα παραμύθια είναι πλάσματα ζωντανά
κι έτσι η σχέση μας μαζί τους διέπεται από
τους «νόμους» των σχέσεων, τις ζυμώσεις,
τις προκλήσεις και τα θαύματα.

«Κάνε όπως κι εμείς», λένε τα παραμύθια,
«απέναντι στο θάνατο, στις εξουσίες, σε ό,τι
σε εγκλωβίζει, παραλύει, πειρώνει να είσαι
μια πεταλούδα». Το βιβλίο εξυφανεί έντε-
χνα τη σχέση του συγγραφέα με τα παρα-
μύθια μέσα από πρωτοπρόσωπη αφήγηση,
εμπλουτισμένη με 60 παραμύθια, θρύλους

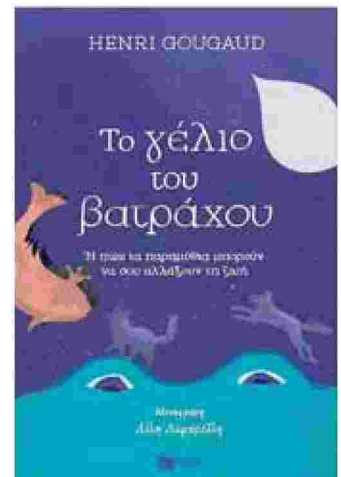
και βιωματικές ιστορίες, πολλές σκέψεις
και αναμνήσεις, πλούσια συναισθήματα και
έναν σταθερό, διαρκή σεβασμό προς το με-
γαλείο ενός κόσμου ενδελεχώς εξερευνημέ-
νου και συνάμα ολότελα φρέσκου και αποκα-
λυπτικού – όλα εξαρτώνται από την οπτική
μας άλλωστε και το πρίσμα υπό το οποίο θα
επιλέξουμε να τα αντικρύσουμε.

Ένα από τα συναισθήματα που έχουν την
τιμητική τους στο βιβλίο είναι και ο φόβος
– αυτός είναι και ένας από τους λόγους που
βρήκα το βιβλίο εξαιρετικά επίκαιρο.

«Όταν επιχειρούμε να προβλέψουμε το
μέλλον, όταν τρομάζουμε μπροστά σ' αυτά
που βλέπουμε να έρχονται, στην άκρη της
επιστημονικής μας γνώσης που βλέπει μα-
κριά – καταστροφικά ποσοστά ρύπανσης,
δημογραφικές εκρήξεις, λιμούς [...] – όταν
δε διακρίνουμε εκεί, μπροστά στα μάτια μας,
παρά μόνο το σύννεφο σκόνης που αναγγέ-
λει τους καβαλάρηδες της αποκάλυψης, πι-
στεύω ότι δε μας φανερώνεται το μέλλον μας
αλλά η φλεγόμενη άβυσσος του άγχους μας.»

Μα η επένδυση στο φόβο δε φαίνεται να
αποτρέπει πολλές φορές τα μελλούμενα ενώ
παράλληλα είναι μια μεγάλη κατασπατάληση
ενέργειας. Όχι, λοιπόν, δεν πρέπει να φο-
βόμαστε το μέλλον, όχι επειδή είναι ακίνδυ-
νο αλλά καθαρά για λόγους οικονομίας: «θα
χρησιαστούμε όλες μας τις δυνάμεις για να το
αντιμετωπίσουμε. Το μέλλον θα πρέπει να
το ζήσουμε, αυτό είναι όλο. Για να το ενθαρ-
ρύνουμε πρέπει να το τρέφουμε με όσο πε-
ρισσότερη ευτυχία γίνεται, με όσο περισσό-
τερα όνειρα γίνεται». Και όταν λέμε όνειρο,
δεν εννοούμε την περιδιάβαση σε ονειρικές
φαντασιώσεις αλλά τη σύνδεσή μας με την
πηγή των θεραπευτικών χυμών της ύπαρξής
μας, τη δύναμη, την πίστη, τη γενναιότητα,
την αυθεντικότητα, τις αισθήσεις.

«Το γέλιο του βατράχου» μας θυμίζει ποιοί

Ταυτότητα

H. Gougaud, Το γέλιο του βατράχου ή πώς τα
παραμύθια μπορούν να σου αλλάξουν τη ζωή,
μτφ. Λ. Λαμπρέλλη, εκδόσεις Πατάκη

είμαστε – τώρα και εν δυνάμει – ρίχνοντας
τη δέσμη του φωτός σε σκοτεινές, υποτιμη-
μένες και ξεχασμένες περιοχές της ύπαρξης
και της ταυτότητάς μας, ατομικής και συλλο-
γικής. Είναι μια χορταστική ανάσα ζωής σε
καιρούς δύσπνοιας, ένα τρανταχτό, γάργα-
ρο μεγάλο ΝΑΙ απέναντι σε τόσα ΟΧΙ, μια
χαραμάδα ονείρου στον τοίχο του φόβου...

* Η Βίκυ Βάββα είναι ΜSc, Δραματοθεραπεύ-
τρια, Παιγιοθεραπεύτρια, Θεατροπαιδαγωγός,
Σύμβουλος Γονέων, Υπ. Διοργάνωσης
Εκδηλώσεων στο βιβλιοπωλείο Οσελότος

